

Шишкіна О.В.

доктор економічних наук, доцент
Національний університет «Чернігівська політехніка»

Даньков А.Ю.

здобувач наукового ступеня доктора філософії
Національний університет «Чернігівська політехніка»

СКЛАДОВІ СИСТЕМИ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Ефективність системи фінансово-економічної безпеки є важливою умовою успішної діяльності високотехнологічних промислових підприємств. Передусім це пов'язано із значними інвестиційними витратами, у тому числі, на впровадження інновацій та потребами постійного оновлення технологій, розробки нових продуктів і послуг з метою забезпечення конкурентоспроможності підприємств як на внутрішньому, так і на зовнішніх ринках. Швидка цифровізація економіки зумовлює необхідність перегляду традиційних підходів до формування системи фінансово-економічної безпеки високотехнологічних промислових підприємств, життєдіяльність яких залежить від розробки і реалізації інновацій в усіх сферах і видах діяльності. Впровадження інновацій вимагає значних інвестицій, а також зміни бізнес-моделей та стратегій розвитку. У цих умовах ефективна система фінансово-економічної безпеки є ключовим фактором успішної діяльності зазначених підприємств.

Фінансово-економічна безпека високотехнологічного промислового підприємства базується на комплексі стратегій та заходів, спрямованих на забезпечення стійкості, оптимізацію всіх видів наявних ресурсів та збалансованість фінансових показників їх функціонування і розвитку [1-3].

З огляду на функціональне призначення системи фінансово-економічної безпеки високотехнологічних промислових підприємств, в її структурі доцільно виділити наступні складові (підсистеми):

1. Фінансове планування являє собою процес розробки бюджетів доходів, витрат та інвестицій, формування тактичних та стратегічних фінансових планів, спрямований на забезпечення достатнього рівня фінансових ресурсів для реалізації визначених підприємством цілей.

2. Фінансовий контроль передбачає спостереження за формуванням, розподілом і використанням ресурсів усіма структурними підрозділами підприємства; допомагає вчасно виявляти відхилення від планових показників та здійснювати управлінські заходи відповідно до зазначених відхилень з метою посилення фінансово-економічної безпеки і підвищення ефективності діяльності;

3. Фінансовий моніторинг полягає у систематичній оцінці фінансово-економічної діяльності підприємства з метою виявлення сильних та слабких сторін, а також можливих проблем та шляхів їх вирішення.

4. Ризик-менеджмент передбачає ідентифікацію, аналіз, оцінку та управління ризиками, пов'язаними з операційною, фінансовою та інвестиційною діяльністю підприємства. Ця складова системи фінансово-економічної безпеки поєднує ретельний аналіз та оцінку ризиків, розробку стратегій мінімізації і оптимізації ризиків та створення механізмів захисту від загроз зовнішнього і внутрішнього середовища.

5. Фінансова рівновага і фінансово-економічна стабільність спрямовані на забезпечення достатнього рівня фінансових ресурсів (у тому числі, шляхом балансування доходів і витрат, підтримки необхідного рівня ліквідності у коротко-, середньо- і довгостроковій перспективі, резервування достатніх фінансових ресурсів тощо) для проведення поточної діяльності підприємства та розвитку нових проектів [1].

6. Інформаційне забезпечення ґрунтується на даних фінансової звітності, інформації про зовнішнє середовище, відомостях про конкурентоспроможність, кредитоспроможність та інвестиційну привабливість підприємства, а також «...має включати кількісні і якісні значення індикаторів фінансової безпеки, наявність ймовірних ризиків або загроз, сформовані фінансові інтереси підприємства та стан їх реалізації, стратегічний план забезпечення фінансової безпеки суб'єкта підприємницької діяльності, параметри використання фінансових ресурсів та джерела їх надходжень» [3].

7. Оптимізація фінансових процесів передбачає вибір оптимальних джерел фінансування та управління капіталом й спрямована на підвищення ефективності управління функціонуванням і розвитком підприємства.

Таким чином, ефективна система фінансово-економічної безпеки є ключовим елементом успішного функціонування і розвитку високотехнологічного промислового підприємства та визначає його здатність до втілення нових ідей і технологій на практиці. Однак, її складові елементи з урахуванням галузевої приналежності конкретного підприємства потребують уточнення і доопрацювання, що стане об'єктом подальших наукових досліджень.

Література:

1. Мельник Л. М. Фінансова рівновага як складова системи фінансово-економічної безпеки підприємств //Bulletin National University of Water and Environmental Engineering. – 2017. – Т. 2. – №. 78. – С. 22-29. URL: <https://visnyk.nuwm.edu.ua/index.php/econ/article/download/490/498>

2. Орлик О. В. Механізм управління фінансово-економічною безпекою підприємства та його основні складові. Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice, 2015, 2(19), 222–232. URL: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v2i19.57391>

3. Чеберяко О. В., Кривовяз М. А. Структурні елементи системи забезпечення фінансової безпеки підприємства. Ефективна економіка. 2015. №. 10. С. 19-34. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4377>